

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/28/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8124206937
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrej Radomský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8124206937.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Andreja Radomského a členov senátu JUDr. Kataríny Krochtovej a JUDr. Romana Lajoša v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX D., zast.: JUDr. Branislav Kahanec, advokát so sídlom Vajanského 33, 080 01 Prešov, IČO: 420 84 792 proti žalovanému: E. F. - G. E. E. F., F. XX, XXX XX H., I.: XX XXX XXX, o náhradu nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 29C/50/2024-159 zo dňa 12.05.2025 jednohlasne takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok vo výroku I. a III. a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 06.08.2024 si voči žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie 22 600 EUR s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 01.03.2024 do zaplatenia titulom nemajetkovej ujmy.

2. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 8 000 EUR s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 01.03.2024 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. P r i z n á v a žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté v lehote 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.“

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 8 ods. 5 a 6, § 15 ods. 1 a 2, § 16 ods. 1 až 5 a § 17 ods. 1 až 4 Zákona č. 514/2003 Z.z..

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie je skutkovo odôvodnil tým, že súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaného, oboznámením obsahu spisu 41Tk/1/2022, žiadosti o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody, oznámením žalovaného, výpisom z registra trestov, výpisom priestupkov, priestupkovým spisom, obsahom výpovedí žalobcu a svedkov z trestného konania, znaleckými posudkami č. XXX/XXXX, XX J. XX/XXXX, výsluchom žalobcu, svedkov G. B., K. L. a K. H., ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento skutkový stav. Uznesením vyšetrovateľa M. F. A. N. B. A. N. O. XX.XX.XXXX A. P.:M./X-XXX-XX-XXXX bolo voči osobe žalobcu vznesené obvinenie za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa ust. § 145 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu. Uznesením Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 41Tp/76/2022 zo dňa 20.06.2022 bol žalobca ako obvinený vzatý do väzby z dôvodov podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, pričom väzba začala plynúť dňom 17.06.2022. Ako dôvod väzby bolo uvedené ust. § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku, teda, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak mohol vyhnúť trestnému stíhaniu

alebo trestu, prípadne že bude pokračovať v trestnej činnosti. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia vyplýva, že v počiatočnom štádiu prípravného konania je aj hrozba vysokého trestu, teda od 15 do 20 rokov dostatočným dôvodom pre tzv. útekovú väzbu. Obvinený A. B. bol doposiaľ X x súdne trestaný. Aj keď staršie odsúdenia sú zahladené, fikcia neodsúdenia nebráni konštatovať, že obvinený už v minulosti priebežne spáchal trestné činy a z toho vyvodíť príslušný záver o osobe obvineného a jeho sklone k trestnej činnosti. Napokon bol okrem dvoch dopravných priestupkov v roku 2017 a 2018 postihnutý aj za priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil dňa 19.08.2017 s tým, že fyzicky napadol svoju manželku. Konštatoval, že agresivita obvineného voči iným osobám má stupňujúcu tendenciu. Z výpovedí svedkov vyplýva, že nehody medzi obvineným a poškodeným sytené neverou manželky a nedostatočným staraním sa o domácnosť obvineného sa dostávajú na povrch najmä pod vplyvom alkoholu. Z takto uvedených dôvodov, mal preto súd obavu, že v budúcnosti najmä pod vplyvom alkoholu by sa obvinený pokúsil realizovať svoje vyhrážky. Rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 27.03.2023 pod sp. zn. 41Tk/1/2022 bol žalobca uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu, pretože dňa 17.06.2022 v čase okolo 13:00 hodiny v spálni rodinného domu s popisným č. XXX B. Q. C. po predchádzajúcej konzumácii alkoholických nápojov s manželkou a poškodeným A. Q. a po následnej slovnej hádke obvineného A. B. s poškodeným A. Q., ktorá vyústila do vzájomnej potýčky, počas ktorej obvinený A. B. a poškodený A. Q. vzájomne zápasili na posteli v spálni, obvinený A. B. pri tom, ako ležal na posteli na chrbte, sa poškodený A. Q. na neho posadil a začal držať pod krkom, zobral do svojej ruky neotvorenú sklenenú fľašu od piva, ktorá sa nachádza na stolíku vedľa postele a udrel ňou poškodeného A. Q. po hlave, v dôsledku čoho sa fľaša sa rozbila, v ruke mu ostalo hrdlo fľaše a s ostrým ulomeným zakončením a ďalej pokračoval v útoku na poškodeného A. Q., tak, že začal opakovane rezať poškodeného do oblasti jeho tváre a krku, pričom obvinený kričal na poškodeného, že ho zabije a poškodený sa bránil tak, že rukami držal obvineného pod krkom a bránil mu v ďalšom útoku a po krátkom čase poškodený vstal, pretože silno krvácal, odišiel do kúpeľne uvedeného rodinného domu, kde sa pokúšal zastaviť krvácanie, následne obvinený pod vplyvom alkoholu zaspal, čím poškodenému spôsobil viaceré zranenia a 2 rezné rany v čelovej oblasti vpravo s drobnými cudzími telieskami v mieste rezných rán, 2 rezné rany v oblasti čelusti vpravo, reznú ranu brady, viaceré rezné rany krku vpravo, reznú ranu na prvom článku ukazováka pravej ruky, kde sa jedná o poranenia stredne ťažké s dobou liečenia 12 až 14 dní, hlbokú reznú ranu na pravej strane nosa, hlbokú reznú ranu na pravej strane krku s poranením a ľahkým prekrvácанím podkožného svalu, teda sa dopustil konania, ktoré bezprostredne smerovalo k úmyselnému spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví, avšak k dokonaniu trestného činu nedošlo, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere X rokov nepodmienečne a ochranné protialkoholické liečenie. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 02.08.2023 pod sp. zn. 10To/24/2023 rozsudok Okresného súdu Prešov zrušil a žalobcu spod obžaloby oslobodil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že ani odvolací súd nemal pochybnosti o tom, že obžalovaný spôsobil poškodenému zranenia majúce charakter ublíženia na zdraví a to na tvári a krku, kde hrozí aj smrteľné zranenie. Avšak len z tejto skutočnosti nie je možné uzavrieť, že konanie obžalovaného je trestným činom. Pre takýto záver je potrebné najprv zistiť, či obžalovaný nekonal za podmienok zakladajúcich nutnú obranu. V predmetnej veci tak na základe výpovedí obžalovaného, ako aj poškodeného a znaleckého posudku je zrejmé, že útočníkom nebol obžalovaný, ale poškodený, ktorý sám priznal, že ako prvý opakovane udrel päšťami obžalovaného do tváre, následne ho telom na posteli priľahol, znehybnil a chytil pod krk a zo znaleckého posudku vyplýva aj to, že tiež následne udieral obžalovaného ďalej päšťami do tváre. Ako nehodnoverné posúdil tvrdenie poškodeného o strachu z útoku obžalovaného vzhľadom na závery znaleckého posudku z odboru psychológia, podľa ktorých u obžalovaného nejde primárne o jadrového agresora a prípadné D. E., ak sa uňho objaví, tak skôr vyprovokovaním. Nie je konfliktným, ani aktívne provokujúcim typom osobnosti, obvykle sa nedostáva do problémov kvôli svojmu správaniu a v záťažových situáciách má sklon nereagovať agresívne, ale vyhýbavo, únikovo, podriadivo. O týchto vlastnostiach obžalovaného poškodený nepochybne vedel, keď si dovolil zneužívať jeho manželku a aj v predmetný deň poškodený obžalovanému neustále niečo vyčítal a ponižoval ho. Účelovosti tvrdenia poškodeného zodpovedajú aj závery znaleckého posudku z odboru psychológia, podľa ktorých je všeobecná hodnovernosť poškodeného podpriemerná a možno uňho predpokladať vyššiu pravdepodobnosť vedomých a zámerných fabulácií. Vo všeobecnosti je u osobnosti poškodeného prítomná vyššia tendencia správať sa sociálne žiaduco a sú u nej prítomné vyššie simulačné a disimulačné tendencie, vo vyššej miere fabulačné tendencie a snaha skresľovať výpovede vo svoj prospech. K rezným zraneniam poškodeného uviedol, že riziko z výsledku konfliktu, ktorý je konfliktom útočníka a obrancu musí niesť predovšetkým útočník. Zranenia poškodenému boli spôsobené počas jeho fyzického útoku na obžalovaného a to potom, čo menej intenzívne spôsoby obrany neboli účinné. Dôležité je tiež poukázať na to, že poškodený mal v porovnaní s obžalovaným výraznú

fyzickú prevahu a že obžalovaný bol priľahnutý poškodeným s hmotnosťou ešte raz tak vyššou ako obžalovaný, čo mu spôsobilo ťažkosti s dýchaním a pocit dusenia, čo všeobecne spôsobuje u človeka paniku a úzkostný stav, v dôsledku ktorých koná reflexívne v pude sebazáchovy. Po ukončení útoku poškodeného už obžalovaný v konaní ohrozujúcom, či poškodzujúcom poškodeného nepokračoval. Za týchto okolností konanie obžalovaného, ktoré sa aj z jeho pohľadu javilo ako potrebné na prekonanie útoku poškodeného nemožno hodnotiť ako obranu, ktorá by bola celkom zjavne neprimeraná útoku. Na základe vyššie uvedených skutočností, tak Krajský súd v Prešove dospel k záveru, že obžalovaný konal v nutnej obrane a preto čin nie je trestným činom. Z rozsudku Okresného súdu Prešov vyplýva, že neprihliadol k výpovedi svedkyne manželky žalobcu zo dňa 18.06.2022, pretože táto bola realizovaná pred vznesením obvinenia A. B., pričom z jej obsahu výslovne nevyplýva, že podozrivým v tejto trestnej veci je práve on a že svedkyňa ako jeho manželka práve z tohto dôvodu má právo nevyповeдаť. Navyše pri tomto výsluchu nebola dodržaná zásada kontradiktórnosti, ktorá bola zachovaná až pri jej výsluchu dňa 18.07.2022. Taktiež z rozsudku Krajského súdu v Prešove vyplýva, že nie je možné považovať za dôvodnú žiadosť prokurátora, aby prihliadol na zápisnicu o výsluchu podozrivého z 18.06.2022 a túto prečítal. Uviedol, že je síce pravdou, že podľa názoru prezentovaného v uznesení Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 4Tdo/25/2021 je použiteľná ako dôkaz aj zápisnica o výsluchu zadržaného, avšak okrem toho, že ide iba o ojedinelé vybočenie z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR reprezentovanej, napríklad rozhodnutím 4Tdo/47/2014, 5Tdo/18/2018, ako aj Ústavného súdu pod sp. zn. I.ÚS 374/2020, avšak na predmetnú vec dané uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky použiteľné nie je. Už na základe prvotných úkonov bol zrejmé k akému konaniu došlo a na akých miestach boli zranenia poškodenému spôsobené a teda, že do úvahy prichádza aj právna kvalifikácia skutku ako obzvlášť závažného zločinu. Napriek tomu bol A. B. ako zadržaný - podozrivý dňa XX.XX.XXXX vypočutý bez obhajcu. Už z tohto dôvodu by takto získaná výpoveď bola nepoužiteľná v konaní pred súdom, pretože by predstavovala obchádzanie kogentných ustanovení Trestného poriadku o povinnej obhajobe. Navyše je potrebné zdôrazniť, že ust. § 258 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého prokurátor navrhol na verejnom zasadnutí čítať zápisnicu o výsluchu zadržaného podozrivého je treba v kontexte § 10 ods. 12 a ods. 13 Trestného poriadku vykladať takým spôsobom, že pod zápisnicou o skoršom výsluchu obžalovaného je treba rozumieť len takú zápisnicu o výsluchu obžalovaného, ktorú tento učinil v prípravnom konaní po vznesení obvinenia. Žalobca vo svojej výpovedi uviedol, že počas väzby pociťoval vysokú psychickú záťaž, okrem iného aj z dôvodu, že v prvom mesiaci výkonu väzby mal osláviť svoje okrúhle narodeniny a počas druhého mesiaca výkonu väzby mu bolo oznámené úmrtie brata. S manželkou bol v telefonickom kontakte a počas nasledujúcich mesiacov väzby ho mohla aj osobne navštíviť. Od návratu z výkonu väzby si nevie nájsť zamestnanie a pociťuje odstup od spoluobčanov v obci, kde s manželkou žije. V minulosti sa zúčastňoval rôznych spoločenských akcií v obci, toho času toho schopný nie je a má problémy ísť medzi ľuďmi. Uviedol, že v čase skutku bol už rok, resp. rok a pol nezamestnaný a zároveň vedel o mimomanželskom vzťahu svojej manželky s poškodeným, ale nevedel ako dlho tento vzťah trval. Uvedené tvrdenie vyplýva aj z jeho výpovede v trestnom konaní zo dňa XX.XX.XXXX, kedy uviedol, že je nezamestnaný a nedostáva žiadne sociálne dávky s tým, že ho vyživuje jeho manželka. V predmetnom konaní uviedol, že fyzicky manželku napadol iba v minulosti, keď bol mladší. Z jeho výpovede v trestnom konaní zo dňa XX.XX.XXXX však vyplýva, že s manželkou sa hádajú, niekedy sa rozprávajú, niekedy milujú. Manželku napadol a veľakrát, keďže má veľmi zvláštnu povahu. Hučí do človeka až dovedy, kým mu prasknú nervy a potom to rieši jednou-dvoma fackami. Zároveň v predmetnom konaní uviedol, že aj keď si vypije, nerobí bordel a nikoho z okolia neobťažuje. Zo znaleckého posudku č. XXX/XXXX vypracovaného v rámci trestného konania vyplýva, že sa v čase skutku nachádzal v stave ťažkého stupňa opitosti, až v stave akútnej otravy etylalkoholom. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX vypracovaného v trestnom konaní vo veci vyšetrenia duševného stavu žalobcu vyplýva, že poruchy psychiky a správania sú zapríčinené užívaním alkoholu so zistením syndrómu závislosti od alkoholu. V predloženej odpise z registra trestov zo dňa XX.XX.XXXX sa uvádza, že žalobca má 5 záznamov v registri trestov, raz za vojenský trestný čin, 3 x za marenie výkonu úradného rozhodnutia a raz za ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, pričom mal opakovane nariadený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá. Vo výpise z evidencie priestupkov zo dňa XX.XX.XXXX sa uvádza, že žalobca má evidované 3 priestupky, pričom 2 sú za dopravné delikty a 1 proti občianskemu spolunažívaniu, ktorého sa dopustil 19.08.2017 fyzickým útokom na manželku. Zo správy o povesti obce C. N. O. XX.XX.XXXX vyplýva, že žalobca je vedený na G. R. B. D. ako nezamestnaný. Jeho správanie v mieste bydliska bolo doposiaľ na verejnosti slušné a nebolo prejednávané komisiou pre verejný poriadok. Aj keď sa jedná o rodinu, ktorá je známa nadmerným požívaním alkoholických nápojov, doposiaľ nebol obecnému úradu zo strany rodiny a spoluobčanov daný žiaden podnet na riešenie akýchkoľvek sporov a pokleskov. Z tohto dôvodu neboli menovanému uložené žiadne nápravné

opatrenia. Zo žaloby ďalej vyplýva, že zle znášal odlúčenie od svojej manželky, ktorá pre svoje zdravotné postihnutie je odkázaná aj na asistenciu tretích osôb. Svedkyňa, manželka žalobcu vo svojej výpovedi uviedla, že veľmi ťažko znášala neprítomnosť svojho manžela z dôvodu, že pri manuálnych činnostiach v domácnosti a okolo rodinného domu bola odkázaná na jeho pomoc. V čase jeho neprítomnosti však musela požiadať o súčinnosť a pomoc starostku obce, rodinných príslušníkov alebo susedov. Vo svojej výpovedi potvrdila, že udržiavala mimomanželský pomer s poškodeným dlhší čas, podľa jej tvrdenia 10 až 12 rokov. Žalobca sa po návrate z výkonu väzby vyhýbal kontaktu s ľuďmi, väčšinu času trávil doma, odmietal ísť medzi ľuďmi, prvýkrát v čase konania omše pri kaplnke v obci. Odmietal chodiť medzi ľuďmi sám, vyžadoval si jej prítomnosť a až v súčasnosti ide sám aspoň do obchodu. Aj keď jej osobne žiadna negatívna reakcia na osobu manžela zo strany občanov obce povedaná nebola, vedela, že to vyčítajú jej práve pre jej manželskú neveru. Ďalší svedkovia, bezprostrední susedia žalobcu uviedli, že oni osobne neverili, aby sa takého skutku žalobca mohol dopustiť, ktorého označovali za dobrého chlapca, resp. nie špatného človeka. Zhodne uviedli, že ani zo strany spoluobčanov nepočuli akékoľvek negatívne reakcie na osobu žalobcu po skutku. Žalobca podaním zo dňa 04.09.2023 predložil Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky žiadosť o predbežné prejednanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o väzbe a trestným stíhaním, v zmysle ktorého si uplatnil nárok na náhradu škody vo výške 22 600 EUR. Z podania Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky zo dňa 26.02.2024 vyplýva, že žiadosť žalobcu bola vyhodnotená ako nedôvodná.

5. Súd prvej inštancie vec právne posúdil tak, že vykonaným dokazovaním bolo nesporne preukázané, že rozhodnutím Okresného súdu Prešov zo dňa 20.06.2022 pod sp. zn. 41Tp/76/2022 bol žalobca pre skutok, ktorý sa stal XX.XX.XXXX vzatý do väzby s tým, že táto začala plynúť dňa XX.XX.XXXX Q. XX:XX hodine. Rozsudkom súdu I. inštancie zo dňa 27.03.2023 pod sp. zn. 41Tk/1/2022 bol žalobca uznaný vinným zo zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona v štádiu pokusu, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 4 rokov, vrátane ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou. Rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 02.08.2023 pod sp. zn. 10To/24/2023 bol rozsudok Okresného súdu Prešov zrušený a žalobca bol spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že uvedený skutok nie je trestným činom. Po vyhodnotení dôkazov Krajský súd dospel k záveru, že žalobca v postavení obžalovaného konal v nutnej obrane. Žalobca si predmetnou žalobou uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za väzobné stíhanie v trvaní 412 dní v rozsahu 50 EUR za 1 deň väzby a 2 000 EUR za ujmu spôsobenú trestným stíhaním. Samotné trestné stíhanie predstavuje zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka, keďže je nepochybné, že trestné stíhanie fyzickej osoby, najmä ak je obvinená zo závažného trestného činu predstavuje závažný zásah do osobnostných práv fyzickej osoby chránených ust. § 11 Občianskeho zákonníka. Každé trestné stíhanie predstavuje obmedzenie súhrnu osobnostných práv vymenovaných v čl. 10 Listiny základných práv a slobôd a to napriek tomu, že vo všeobecnosti platí, že takéto obmedzenie je legitímované verejným záujmom na ochrane spoločnosti pred páchatelmi trestnej činnosti. Súdna judikatúra už viackrát vyslovila názor, že trestné stíhanie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dôsledky pre osobný život a životný osud jednotlivca. Na tomto je okamihom oslobodenia spod obžaloby síce potrebné pozerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného stíhania je záťažou pre každého obvineného. Trestné stíhanie tak zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného čl. 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť, či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny. Pri právnom posúdení základu nároku na náhradu škody súd I. inštancie postupoval v súlade s ustálenou judikatúrou a rozhodovacou praxou súdov Slovenskej republiky, v súlade s čl. 2 ods. 1,2 základných princípov Civilného sporového poriadku, keďže štát zodpovedá aj za škodu, ktorá bola poškodenému spôsobená začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsudzujúcim rozhodnutím trestného súdu. Pri posudzovaní základu nároku sa tu neposudzuje správnosť rozhodnutia orgánov štátu z hľadiska prípadného porušenia právnej povinnosti a zavinenia, rozhodujúcim kritériom pre posúdenie zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je procesný výsledok tohto konania. Zmyslom právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu je to, aby každá ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu bola odčinená. Rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti (zákonnosti) začatia (vedenia) trestného stíhania je totižto neskorší výsledok trestného konania (Najvyšší súd Slovenskej republiky 4 MCdo/15/2009 , 3Cdo/194/2010). Taktiež z odôvodnenia nálezu Ústavného súdu SR pod sp. zn. I. ÚS 540/2016 a III. ÚS 754/2016 vyplýva právny názor, že ústavnoprávny základ nároku jednotlivca na náhradu škody v prípade trestného stíhania, ktoré je skončené oslobodením spod obžaloby, či zastavením trestného

stíhania je potrebné hľadať nielen v čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 Listiny, ale vo všeobecnej rovine aj v princípoch materiálneho právneho štátu. Ak má byť štát považovaný za právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorými zasahuje do základných práv jednotlivca. V tejto situácii nie je rozhodné, ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie skutočne v trestnom konaní potvrdilo. Ak orgány činné v trestnom konaní dospejú k rozhodnutiu, ktoré sa neskôr ukáže ako nezákonné, ide vo vzťahu k stíhanej osobe o postup porušujúci základné ľudské práva. Ak má byť jednotlivec povinný podrobiť sa úkonom trestného konania, musí existovať garancia, že v prípade preukázania, že trestnú činnosť nespáchal, dostane sa mu odškodnenie za všetky úkony, ktorými bol zo strany štátu podrobený. Pokiaľ ide o predpoklady vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe, tieto sú v zákone č. 514/2003 Z.z. vymedzené tak pozitívne (§ 8 ods. 5), ako aj negatívne (§ 8 ods. 6). Nevyhnutným predpokladom na vznik nároku na náhradu škody je teda naplnenie niektorej z hypotéz predpokladaných z ust. § 8 ods. 5 citovaného zákona teda, že voči osobe, ktorá bola vzatá do väzby, bolo trestné stíhanie zastavené, bola spod obžaloby oslobodená alebo vec bola postúpená inému orgánu. Ide však len o prvý predpoklad vzniku tohto nároku, pretože vychádzajúc z logického a systematického výkladu zákona č. 514/2003 Z.z. je kumulatívnou podmienkou súčasne nenaplnenie žiadneho z negatívnych predpokladov, za ktorých nárok na náhradu škody nevznikne podľa § 8 ods. 6. Inak povedané, v prípade naplnenia niektorého z negatívnych predpokladov uvedených v § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z., nárok na náhradu škody nevznikne ani v prípade danosti niektorého z pozitívnych predpokladov vzniku nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe. Čo je potrebné považovať za zavinenie väzby samotnou osobou, ktorá žiada náhradu škody, zákon č. 514/2003 Z.z. bližšie neustanovuje, preto je interpretácia a aplikácia tohto zákonného ustanovenia zverená všeobecným súdom, ktoré o nárokoch na náhradu škody spôsobenej väzbou rozhodujú. Ako je uvedené v stále aktuálnom právnom názore publikovanom v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk vydanéj Najvyšším súdom ČSSR pod R 35/1977 nestačí, že tu bol zákonný dôvod väzby (§ 71 Trestného poriadku) alebo jej trvania (§ 76 Trestného poriadku), ale treba, aby si obvinený sám väzbu zavinil. Aj keď pritom zákon len príkladom uvádza, ktoré konanie obvineného treba považovať za zavinenie väzby, rozhodne vždy predpokladá určité konanie obvineného, ktorým dal príčinu na uvalenie väzby (Najvyšší súd Slovenskej republiky 9Cdo/161/2022). Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu malo by byť preukázané určité konanie obvineného, napríklad pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a podobne, ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalenie väzby len v tom, že okresný prokurátor zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú pre majetkové a iné delikty a vzhľadom na osobu páchatela je nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu a že je tu dôvodná obava, že by mohol i naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy. Zrejme nepôjde taktiež o zavinenie na vzatí do väzby ani vtedy, keď sa obvinený ku spáchaniu trestného činu nepriznal alebo odmieta vypovedať a tak svojim konaním vzbudzuje dôvodné obavy, že by mohol mariť vyšetrovanie pôsobením na svedkov alebo spoluobvinených (napr. 8Cdo/134/2020, 2Cdo/154/2019, 5Cdo/40/2019, 9Cdo/161/2022). Dôvod zavinenia väzby nie je možné vidieť ani v priznaní osoby ku skutku, resp. prejavení ľútosti takej osoby pred sudcom pre prípravné konanie. Významný je výsledok, s ktorým sa konanie skončilo a za ktorý následne nesie štát nepopierateľne zodpovednosť, ktorú nemožno presunúť na inú osobu akýmkoľvek zbavením sa zodpovednosti, konkrétne tvrdením o zavinení väzby žalobcu priznaním sa, resp. oľutovaním skutku (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23.05.2023 pod sp. zn. 1Cdo/86/2022). Súčasne podmienkou priznania nároku na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nie je povinnosť podania opravného prostriedku proti uzneseniu o väzbe. Vyplýva to priamo zo znenia § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe nepodmieňuje povinnosťou podať proti uzneseniu o väzbe sťažnosť alebo iný opravný prostriedok a nepodanie sťažnosti alebo iného opravného prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe neuvádza ani ako okolnosť vylučujúcu vznik takéhoto práva, ktoré okolnosti inak taxatívne vymenúva ods. 6 tohto ustanovenia. Pre vznik zodpovednosti podľa § 8 ods. 5 zákona č. 514/2003 Z.z. sa nevyžaduje, aby rozhodnutie o vzatí do väzby bolo pre nezákonnosť zrušené. Podstatné je, či poškodený na základe väzobného rozhodnutia väzbu skutočne vykonal a či mu v príčinnej súvislosti s ním vznikla škoda, pričom rozhodujúcou okolnosťou je spôsob skončenia, teda výsledok trestného konania (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.09.2019 pod sp. zn. 6Cdo/75/2017). V konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri jej výkone, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe je štát tou procesnou stranou, ktorá musí preukázať existenciu skutočností vylučujúcich vznik práva na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe

podľa § 8 ods. 6 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. (uznesenie Ústavného súdu SR z 29.06.2021 pod sp. zn. I. ÚS 273/2021). Je nesporné, že rozhodnutie o vzatí žalobcu do väzby v predmetnej trestnej veci uznesením zo dňa 20.06.2022 pod sp. zn. 41Tp/76/2022 bolo odôvodnené ust. § 71 ods. 1 písm. a), c) Trestného poriadku, teda tzv. útekovou väzbu výlučne pre hrozbu vysokého trestu a preventívnu väzbu pre obavu, že sa žalobca pokúsi realizovať vyhrážky s poukazom na jeho nezhody s poškodeným. Žalovaný považoval za okolnosti vylučujúce zodpovednosť štátu za škodu v zmysle ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z. výlučne v odôvodnení rozhodnutia súdu o vzatí žalobcu do väzby, teda s poukazom na to, že bol v minulosti 5 x súdne trestaný, dopustil sa celkovo 3 priestupkov, okrem dopravných deliktov aj priestupku proti občianskemu spolunažívaniu fyzickým napadnutím manželky, ako aj agresívnym správaním sa žalobcu voči poškodenému. V zmysle vyššie citovanej ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít je však možné konštatovať, že skutočnosti uvádzané žalovaným nie sú skutočnosťami, ktoré by mali za následok zánik zodpovednosti štátu za škodu v zmysle ust. § 8 ods. 6 zákona č. 514/2003 Z.z.. Ako dôvod zavinenia väzby neobstojí ani tvrdenie, že práve pre agresívne správanie žalobcu voči poškodenému boli splnené zákonné podmienky pre jeho vzatie do väzby. Z výsledkov vykonaného dokazovania v trestnom konaní nesporne vyplýva, že nie žalobca, ale poškodený bol primárnym agresorom, ktorý ako prvý opakovane fyzicky napadol žalobcu, ktorý sa iba primeraným spôsobom bránil voči jeho útoku a preto jeho konanie nemohlo byť kvalifikované ako trestný čin, nakoľko spĺňalo znaky nutnej obrany. Aj z predloženého znaleckého posudku vyplýva, že žalobca nebol jadrový agresor a prípadné D. E. sa u neho objavilo skôr vyprovokovaním. Nie je konfliktným, ani aktívne provokujúcim typom osobnosti, obvykle sa nedostáva do problémov kvôli svojmu správaniu a v záťažových situáciách má sklon nereagovať agresívne, ale skôr vyhýbavo, únikovo, podriaďivo. Súd I. inštancie v predmetnom konaní nevyhovel návrhu žalovaného na vykonanie dokazovania oboznámením zápisníc o výsluchu žalobcu, ako aj jeho manželky dňa 18.06.2022 z dôvodu, že uvedené dôkazy boli v trestnom konaní hodnotené ako neprípustné procesné prostriedky, okrem iného aj z dôvodu porušenia práva žalobcu na nutnú obhajobu. Na podporu správnosti svojho procesného postupu, súd I. inštancie poukazuje na vyššie citované rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky I. ÚS 273/2021 o sťažnosti žalovaného v obdobnej veci, z bodu 42 odôvodnenia ktorého vyplýva, že ani v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nemôžu všeobecné súdy ignorovať záver všeobecných súdov rozhodujúcich v trestnej veci obvineného o nezákonnosti dôkazov zabezpečených orgánmi činnými v trestnom konaní, ktorá skončila oslobodením obvineného spod obžaloby. Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (čl. 6 ods. 1 CSP). Jedným z prvkov, ktorý by bolo možné zohľadniť pri posudzovaní prípustnosti nezákonného dôkazu je záujem na ochrane slabšej strany sporu. V konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, však v žiadnom prípade nemožno hovoriť o slabšom procesnom postavení protistrany, ktorou je štát. V bode 46 až 48 odôvodnenia sa Ústavný súd Slovenskej republiky zaoberal aj argumentáciou žalovaného v súvislosti s rozhodnutiami Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. II. ÚS 366/04 a II. ÚS 1774/14. Konštatoval, že nie je ústavne akceptovateľné, aby všeobecné súdy, pre ktoré požiadavka, aby bol konkrétny spor rozhodnutý spravodlivo, rezignovali na vnútroštátnu právnu úpravu dokazovania, pretože práve tá je pre nich záväzná. Ústavný súd upriamil pozornosť sťažovateľa na to, že aj Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí pod sp. zn. II. ÚS 1774/14 vychádzal zo záujmu na ochranu slabšej strany sporu, konkrétne zamestnanca v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru, ktorý okrem audio nahrávky vyhotovenej súkromne bez súhlasu dotknutých osôb, nedisponoval žiadnym iným priamym dôkazom. Ústavný súd Českej republiky v uvedenom rozhodnutí dospel k záveru, že v tomto type konania nemožno dôkazy uvedeného typu, ak sú predkladané zamestnancom ako žalobcom, odmietat' len s odkazom na to, že ide o prejavy osobnej povahy hovoriacich osôb, čím sa bránila protistrana v konaní, teda zamestnávateľ. Ústavný súd konštatoval, že pokiaľ sa sťažovateľ v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci dožadoval vykonania testu proporcionality všeobecnými súdmi, nedefinoval pritom svoje hmotné právo, porušenie ktorého sa malo nezákonnými dôkazmi preukázať v tomto type konania. Zároveň netreba opomínať, že dôkazná pozícia štátu v konaní o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci, v ktorom si fyzická osoba uplatňuje nárok v súvislosti s rozhodnutím o väzbe, nie je totožná s dôkaznou pozíciou zamestnanca fyzickej osoby, ktorá si súkromne vyhotovila zvukový záznam bez súhlasu dotknutých osôb. Zároveň uviedol, že sa stotožňuje s názorom Ústavného súdu Českej republiky prezentovaného v rozhodnutí I. ÚS 215/2012 teda, že osoba, proti ktorej je vedené trestné

stíhanie, je proti orgánom štátu v nevýhode už preto, že štát disponuje odborným aparátom vyškoleným v znalosti práva, metód vedenia vyšetrovania, má k dispozícii zázemie odborných pracovísk, ktoré môžu podľa potreby konkrétneho vyšetrovania pre orgány trestného konania uskutočňovať vyhodnocovanie jednotlivých dôkazov za použitia najmodernejších technológií. Preto je spravodlivé, aby za situácie, keď je možné preukázateľne dospieť k záveru, že orgán činný v trestnom konaní zjavne vybočil z intencií zakladajúcich dôvodnosť trestného stíhania, trestne stíhanej osobe priznať náhradu škody. Pokiaľ ide o rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky pod sp. zn. II. ÚS 366/04, Ústavný súd konštatoval, že uvedené rozhodnutie sa týkalo skutkovo a právne odlišného prípadu, v ktorom bol sťažovateľ obvinený pre trestný čin pohlavného zneužívania. V uvedenej veci sťažovateľ pred všeobecnými súdmi uvádzal, že sa domnieval, že pohlavný styk s osobou mladšou nie je v P. F. trestným činom, hrozil mu vysoký trest, zdržoval sa na viacerých miestach v P. F., pričom nemal legalizovaný pobyt na území P. F., žiadal o vízum do E. F. L. a pred matkou maloletej sa zmienil, že mieni opustiť P. F., preto všeobecné súdy dospeli k záveru, že vzatie do väzby bolo vyvolané zavineným konaním sťažovateľa - obvineného. Na základe vyššie uvedených skutočností, preto súd dospel k jednoznačnému záveru, že základ nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 8 ods. 5 v spojení s ust. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. je daný. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Úvaha však nemôže byť svojvoľná a nepreskúmateľná. Musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého ods. § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. nie je postačujúce, predovšetkým z hľadiska intenzity, trvania a rozsahu nepriaznivých následkov vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, v spoločnosti a podobne (R 21/1995, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12.12.2012 pod sp. zn. 7Cdo/145/2011). Podľa názoru súdu I. inštancie, v prejednávanej spore iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a to predovšetkým vzhľadom na okolnosti trestnej veci, kedy žalobca bol trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin vraždy, za ktorý mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní 15 až 20 rokov a zároveň po celú dobu trestného stíhania bol väzobne stíhaný. Pri priznaní nemajetkovej ujmy súd I. inštancie postupoval v súlade s kritériami uvedenými v § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. zohľadňujúc špecifiká a osobitosť daného prípadu tak, aby žalobcovi bolo priznané spravodlivé zadosťučinenie primerané intenzite ujmy danej dĺžkou trvania zásahu v oblasti profesijnej, rodinnej, aj spoločenskej s prihliadnutím na jeho osobu, jeho doterajší život, ako aj závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k nej došlo. Primeranosť výšky náhrady nemajetkovej ujmy sa v tomto prípade vzťahuje nielen na väzbu, ale aj na samotné trestné stíhanie, ktoré zodpovedalo dĺžke väzobného stíhania. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu, súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky, ktorými sú povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti. Pri hodnotení následkov neoprávneného držania vo väzbe v osobnej sfére poškodenej osoby je treba vychádzať z toho, že samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady do slobody pohybu, či do práva na súkromie a že v tomto ohľade výkon väzby sám o sebe spôsobí ujmu na základných právach, slobodách a dôstojnosti dotknutej osoby. Ďalej spôsobuje stres, neistotu, úzkosť a podobne. Navyiac je treba prihliadnúť k ďalším individuálnym okolnostiam jednotlivého prípadu, akými môžu byť životné podmienky vo väzobnej väznici, možnosť kontaktu poškodenej osoby s rodinnými príslušníkmi a s okolím, s tým súvisiace porušenie práva na rodinný život a podobne. Prípadne je treba sa zaoberať tiež dopadom uvalenia väzby do profesného života jedinca, do jeho spoločenskej povesti a cti (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 11.01.2012 pod sp. zn. 30Cdo/2357/2010). Pri samotnom trestnom stíhaní je nevyhnutné prihliadať na povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a hlavne dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodeného, ako aj okolnosti, za ktorých k ujme došlo. Je nesporné, že väzobné a trestné stíhanie žalobcu negatívne ovplyvnilo jeho súkromný život už len tým, že prebehlo trestné stíhanie, opodstatnenosť a dôvodnosť ktorého napokon nebola preukázaná, lebo súd žalobcu oslobodil spod obžaloby a podľa názoru súdu už len samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať u osoby vážnu traumu a pocity frustrácie. Závažnosť ujmy bola podľa názoru súdu I. inštancie umocnená už len tým, že po celú dobu trestného stíhania bol žalobca väzobne stíhaný za skutok kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu, za ktorý mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní XX J. XX rokov. Možno predpokladať, že väzobné a trestné stíhanie, ktoré trvalo XXX dní výrazne zasiahlo žalobcu a zanechalo negatívne následky na jeho psychike, najmä ak sa tak stalo v jeho obydli a žalobca sa bol nútený brániť pred útokom inej osoby, pričom jeho obrana bola predmetom trestného stíhania. Náhla zmena života (väzobné stíhanie), neistota a aj prebiehajúci súdny spor trvajúci viac ako rok, keď človek neustále myslí iba na vzniknutú situáciu, v danom momente pre neho ťažko riešiteľnú, považujúc za krivdu spáchanú na jeho osobe, to všetko muselo výrazným spôsobom zasiahnuť do osobnostnej sféry žalobcu. Na druhej strane však súd I. inštancie nemohol

prehliadnuť špecifiká predmetného prípadu, týkajúce sa súkromného, spoločenského, ako aj profesného života žalobcu. V čase skutku bol žalobca nezamestnaný a ako sám uviedol v rámci trestného konania živila ho manželka zo svojho dôchodku. V obci, v ktorej žalobca trvale žil, mali žalobca, ako aj jeho manželka povest' osôb, ktoré nadmerným spôsobom požívali alkoholické nápoje. Samotným znaleckým skúmaním v trestnom konaní bolo zistené, že v čase skutku bol žalobca v stave ťažkej opitosti, až stave akútnej otravy etylalkoholom s tým, že bol mu diagnostikovaný syndróm závislosti na alkohole. Pokiaľ žalobca argumentoval tým, že väzobné a trestné stíhanie vážnym spôsobom zasiahlo aj do jeho súkromného života s manželkou, súd I. inštancie musel prihliadnuť na to, že ich vzťah v čase skutku bol vážne narušený už len tým, že samotný žalobca v priebehu trestného stíhania priznal, že manželku viackrát, opakovane fyzicky napadol, keď ho vyprovokovala svojím správaním. Za fyzické napadnutie manželky bol aj priestupkovo riešený ešte v roku 2017, pričom jeho manželka udržiavala milenecký pomer s poškodeným podľa svojho tvrdenia XX J. XX rokov. Zároveň z jej výpovede v trestnom konaní zo dňa XX.XX.XXXX vyplýva, že posledný milenecký pomer s poškodeným mala pred týždňom, teda v čase, kedy bol už žalobca väzobne stíhaný. Zároveň v predmetnej veci nebol zistený akýkoľvek negatívny zásah do jeho spoločenského života, ktorý by sa prejavil v negatívnom vnímaní jeho osoby medzi spoluobčanmi. Práve výsluchmi bezprostredných susedov žalobcu bolo zistené, že tohto vnímali ako dobrého človeka a neverili tomu, že by sa mohol dopustiť skutku, ktorý sa mu kládol za vinu. Súčasne nepotvrdili existenciu akýchkoľvek negatívnych reakcií voči žalobcovi pre uvedený skutok zo strany iných občanov obce. Samotná manželka žalobcu jednoznačne potvrdila, že nezaznamenala negatívne reakcie voči manželovi po skutku zo strany občanov obce, tieto boli zamerané iba voči nej s tým, že ku skutku došlo pre jej manželskú neveru. Podľa názoru súdu I. inštancie primeranosť nemajetkovej ujmy treba vždy posudzovať, resp. určovať okrem iného aj v kontexte zohľadnenia ďalších právnych predpisov upravujúcich obdobnú problematiku, ako napr. zákon č. 274/2017 Z.z. v zmysle ktorého na výpočet odškodnenia, ak ide o ujmu na zdraví sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu upravujúceho poskytovanie náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia; ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 25-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu (suma 16 150 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022). Ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške 50-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu činu - suma 32 300 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022; a pri trestnom čine obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, sexuálneho násillia, sexuálneho zneužívania, trestnom čine týrania blízkej osoby a zverenej osoby alebo trestnom čine nedobrovoľného zmiznutia má obeť násilného trestného činu nárok aj na vyplatenie odškodnenia za spôsobenú nemajetkovú ujmu vo výške 10-násobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu - suma 6 460 EUR pri skutku spáchanom v roku 2022. V rámci voľnej úvahy je povinnosťou súdu posudzovať primeranosť nemajetkovej ujmy aj v kontexte s rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva (Ittalehti a Karhuvaara v. Fínsko), Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (uznesenie Najvyššieho súdu SR pod sp. zn. 6MCdo/15/2012 z 30.09.2013). S prihliadnutím na rozhodovacia prax Európskeho súdu pre ľudské práva, najvyšších súdnych autorít, ako aj s prihliadnutím na výšku náhrady škody, ktorá sa priznáva podľa vyššie citovaného zákona č. 274/2017 Z.z. obetiam trestných činov, považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie žalobcu sumu 8 000 EUR. Súd I. inštancie pri určení výšky nemajetkovej ujmy vyššej akú priznáva zákon č. 274/2017 obetiam trestného činu obchodovania s ľuďmi, znásilnenia, či sexuálneho násillia, videl v závažnosti ujmy, ktorá žalobcovi trestným stíhaním vznikla a to jeho väzobným stíhaním po celú dobu vedenia trestného stíhania v trvaní XXX dní, ako aj hrozbe výšky trestu pre skutok, ktorý mu bol kladený za vinu v súvislosti so spáchaním obzvlášť závažného zločinu vraždy v štádiu pokusu v trvaní XX J. XX rokov. Na druhej strane však žalobcom požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy súd I. inštancie považoval za neprimeranú s prihliadnutím na vyššie uvedené špecifiká (bod 109 - 112 odôvodnenia), týkajúce sa jeho profesného, súkromného, ako aj spoločenského života a skutočnosť, že v priebehu väzobného stíhania bol s manželkou v dennom telefonickom kontakte a raz mesačne v osobnom kontakte, s prihliadnutím na to, že v minulosti bol trestne stíhaný raz pre vojenský trestný čin, 3 krát za marenie výkonu úradného rozhodnutia a raz za ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky, pričom opakovane mal nariadený zákaz činnosti viesť motorové vozidlá a súčasne mal evidované 3 priestupky, z toho 2 za dopravné delikty a 1 proti občianskemu spolunažívaniu z dôvodu fyzického napadnutia manželky. Pokiaľ ide o úrok z omeškania, súd I. inštancie odkazuje na aktuálnu rozhodovacia prax Najvyššieho súdu SR, kedy v zmysle záverov rozhodnutia pod sp. zn. 7Cdo/339/2021 (podobne aj pod

sp. zn. 4Cdo/48/2017 a 4Cdo/257/2019) štát je povinný nahradiť škodu najneskôr do 6 mesiacov odo dňa, kedy si poškodený nárok riadne uplatnil podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a márnym uplynutím tejto lehoty sa štát ako dlžník dostáva do omeškania a tak najskôr odo dňa nasledujúceho po uplynutí 6 mesačnej lehoty ho postihuje povinnosť zaplatiť veriteľovi tiež úroky z omeškania. K vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6 mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z.. Z ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojuje nárok na náhradu škody alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr. Je nesporné, že žalovaný oznámenie o výsledku predbežného prerokovania nároku na náhradu škody vypracoval podaním dňa 26.02.2024, ktoré bolo žalobcovi doručené 29.02.2024, potom nárok na zákonný úrok z omeškania v zmysle ust. § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. vznikol žalobcovi z priznanej nemajetkovej ujmy od 01.03.2024 podľa § 3 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. vo výške 9,5 % ročne.

6. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1, § 262 ods. 2, článku 3 ods. 1 a článku 3 ods. 2 Civilného sporového poriadku s tým, že Civilný sporový poriadok nemá obdobné ust. § 142 ods. 3 CSP., ktoré sa uplatňovalo ako *lex specialis* vo vzťahu k ust. § 142 ods. 2 CSP. Na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy nová právna úprava už neobsahuje tri špeciálne skutkové podstaty, ale len dve. Na prvom mieste je zásada úspechu a v prípadoch, keď mala strana sporu vo veci úspech len čiastočný, platí pravidlo obsiahnuté v § 255 ods. 2 CSP. Nepatrný neúspech CSP aktuálne nepozná a zohľadňuje teda každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky. Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti (str. 906 Komentára k CSP, nakladateľství C. H. BECK). Aj z dôvodovej správy k ust. § 255 CSP vyplýva, že v tomto ustanovení sa premieta zásada úspechu v spore, ako esenciálne kritérium priznania náhrady trov konania. V sporovom konaní je kritérium procesného úspechu prvoradým kritériom posudzovania náhrady trov konania, čomu zodpovedá i systematické začlenenie tohto ustanovenia. Podľa tohto kritéria môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v požadovanej výške. Ide o prípady, kedy výška nároku závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. Ako príklad uvádza dôvodová správa náhradu nemajetkovej ujmy v sporoch o ochranu osobnosti. Vhodným riešením potom bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy. Priznanie plnej náhrady trov konania výlučne z prisúdenej sumy je v tomto prípade zdôvodniteľné cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Keďže predmetom konania bol nárok žalobcu na zaplatenie nemajetkovej ujmy, ktorej výška závisí od úvahy súdu, bol žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania ako úspešnej strany sporu, čo do právneho základu sporu v plnom rozsahu, preto mu patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

7. Voči predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaná, pričom uviedla, že napáda výrok I. a výrok III. z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) Civilného sporového poriadku. Ako prvý odvolací dôvod uviedol porušenie práva žalovaného na spravodlivý proces a inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa názoru odvolateľa došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, a to tým, že napadnutý rozsudok nie je náležite odôvodnený a zároveň je nepreskúmateľný. Žalovaná teda primárne vníma ako porušenie jej práva na spravodlivý proces, že sú prvej inštancie úplne odignorovali jej námietku o potrebe neprihliadania na obsah repliky žalobcu. Súd prvej inštancie túto nikdy nespomenul a ani sa k nej nevyjadril, čím zjavne prihliadal na obsah repliky, pričom zároveň neodôvodnil prečo naň prihliadal, respektíve ako sa s námietkou žalovanej vysporiadal. Ako druhý odvolací dôvod žalovaná uviedla skutočnosti k zavineniu si väzby a trestného stíhania žalobcom, pričom podľa jej názoru všetky žalovanou uvádzané skutočnosti preukazovali, že na strane žalobcu sú splnené podmienky pre konštatovanie o zavinení väzby žalobcom. Nepostačujúce je preto neprihliadanie na obsah zápisníc o vylúčení žalobcu ako aj jeho manželky zo dňa XX.XX.XXXX z dôvodu, že uvedené dôkazy boli v trestnom konaní hodnotené ako neprípustné procesné prostriedky, keďže žalovaná prezentovala celú radu dôvodov pre konštatovanie zavinenia. Ak súd prvej inštancie dospel k opačnému záveru, že žalobca si väzbu nezavinil, vec nesprávne právne posúdil, nevykonával navrhnuté dôkazy

potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania tak dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a zároveň si svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, čím bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) Civilného sporového poriadku. Tretím odvolacím dôvodom bola skutočnosť týkajúca sa náhrady nemajetkovej ujmy a potreby jej priznania v peniazoch, pričom sa jednalo o primeranosť výšky náhrady. K uvedenému odvolateľka uviedla, že súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 8.000,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a trestné stíhanie (bod 115 napadnutého rozsudku), avšak nešpecifikoval koľko z priznanej sumy predstavuje saturáciu za väzbu a koľko za trestné stíhanie. Aj sám žalobca pritom rozdelil svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na 20.600,- eur za väzbu a 2.000,- eur za trestné stíhanie, keďže rôzne tituly vychádzajú z rozličných skutkových okolností, majú iné dopady na život žalobcu a vyplývajú z odlišných právnych východísk. Napadnutý rozsudok je preto nedostatočne odôvodnený, respektíve absolútne nepreskúmateľný čo zakladá odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Žalovanej sa tým zároveň znemožňuje polemizovať so závermi súdu prvej inštancie, keďže nedokáže z napadnutého rozsudku určiť ani len približnú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá má zodpovedať kompenzácií následkov väzby a trestného stíhania a jej primeranosť vo vzťahu k dokazovaniu. Táto skutočnosť sama o sebe by mala byť postačujúca pre zrušenie napadnutého rozsudku. V štvrtom rade ako odvolací dôvod žalovaná uviedla výrok o trovách konania, pričom uviedla, že primárne tento výrok napáda ako závislý.

8. K odvolaniu žalovanej sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že k prvému odvolaciemu dôvodu ohľadne nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku uvádza, že v spornej veci žalobcu absentuje zákonnosť zabezpečenia predmetného dôkazného prostriedku, teda zápisníc o výsluchu, ktoré uvádza odvolateľka, čo ho vylučuje z použitia aj v civilnom konaní. Neprečítaním žalovaným uvedených zápisníc tak nedošlo k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. d) CSP, pretože tieto zápisnice neboli vykonané v súlade s Trestným poriadkom, čo má za následok nezákonnosť. Druhú argumentačnú líniu žalovanej tvoria námietky, že si žalobca väzbu zapríčinil sám. Uvedenú odvolaciu námietku považuje žalobca za nesprávnu a v rozpore s ustálenou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky. Žalobca v priebehu konania poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a to sp.zn. 7Cdo/243/2019 a 5Cdo/40/2019. V tretej časti žalovaný namieta priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z pohľadu žalobcu je celkom zjavne účelná argumentácia žalovaného, že by v okolnostiach tejto sporovej veci nebolo priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch dôvodné. Žalovaná opomína skutočnosť, že žalobca bol stíhaný väzobne vyše XXX dní. Zároveň výšku nemajetkovej ujmy následne súd prvého stupňa ustálil s prihliadnutím na skutkové osobitosti spornej veci a žalobca tu poukazuje na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v bodoch č. 104 až po bod č. 117.

9. Následne sporové strany nevyužili možnosť podania odvolacej dupliky ani odvolacej repliky, prípadne ďalších vyjadrení.

10. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 34 CSP, preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (v zmysle ustanovenia § 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné.

11. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

12. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym zistením skutkového stavu a nesprávnym právnym zistením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

13. K odvolacej námietke, že rozsudok trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. b), pričom je nedostatočne odôvodnený, nezrozumiteľný a nepreskúmateľný,

odvolací súd uvádza, že Civilný sporový poriadok určuje základné obsahové náležitosti a kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie rozsudku, ktoré sú presne uvedené v ust. § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Z tohto ustanovenia sa dá vyvodiť aj záväzná logická štruktúra odôvodnenia.

14. K námietke nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd poznamenáva, že medzi zložky práva na spravodlivý proces (right to fair trial) možno zaradiť predovšetkým právo na prístup k súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu sice predstavuje pochybenie súdu. Avšak o naplnenie odvolacieho dôvodu v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) pôjde iba vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci realizáciu práv strany sporu, dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu preto musí byť hodnotené v kontexte celého konania.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov; nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivý proces, táto vada zakladá prípustnosť odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov, na základe ktorých súd rozhodol, prichádza do úvahy iba zrušenie rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 226/03). Právo na spravodlivý proces je porušené aj v takom prípade ak rozhodnutie súdu nie je riadne odôvodnené (viď rozhodnutia NSSR 5Cdo/57/2019, 2Cdo/100/2018, 4Cdo/3/2019, 4Cdo/125/2019, 4Cdo/120/2019, 1Obdo/7/2018 a ÚSSR III ÚS 559/2018, II ÚS 120/2020, I ÚS 235/2020).

16. K námietke inej vady ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP odvolací súd poznamenáva, že tento odvolací dôvod dopadá na také pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod zostávajúce odvolacie dôvody. Takéto pochybenia sa stávajú relevantnými až za predpokladu, že mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Takouto vadou môže byť napríklad nesprávne realizovaná manudukčná povinnosť súdu, vykonanie nezákonne získaného dôkazu bez splnenia predpokladu uvedeného v článku 16 ods. 2 CSP, porušenie viazanosti súdu inými rozhodnutiami v zmysle ust. § 193 CSP alebo napríklad posúdenie predbežnej otázky v rozpore s existujúcim rozhodnutím príslušného orgánu v zmysle ust. § 194 ods. 2 CSP, alebo akékoľvek iné pochybenia v procesnom postupe súdu, ktoré nie sú subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody a mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

17. K námietke nestotožnenia sa strany sporu s vyhodnotením dôkazov súdom prvej inštancie respektíve nevykonaním navrhnutých dôkazov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e/ CSP odvolací súd poznamenáva,

že pokiaľ sa odvolateľ nestotožňuje s vyhodnotením ním uvádzaných dôkazov, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že to, že odvolateľ sa s názorom súdu prvej inštancie nestotožňuje, nepostačuje sama o sebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom sporových strán vrátane ich dôvodov a námietok. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získaní dôležitých poznatkov, na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci, a z ktorého potom vychádza a ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci, je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať súladne s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia samotného civilného procesu.

18. K námietke nesprávnych skutkových zistení z vykonaných dôkazov podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. f) odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdy sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoje nárok alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. K námietke nesprávneho skutkového zistenia z vykonaných dôkazov odvolací súd taktiež uvádza, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. Vyhodnotenie vykonaných dôkazov súd uvedie v odôvodnení rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP. Voľné hodnotenie dôkazov súdom prirodzene neznamená ľubovôľu hodnotenia. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, zákonnosti a pravdivosti. Po individuálnej selekcii následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

19. K námietke nesprávneho právneho posúdenia podľa ust. § 365 ods. 1 CSP písm. h) odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením vecí je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

20. S ohľadom na obsah podaného odvolania žalovaným možno vyvodit' tri základné odvolacie dôvody. Prvý odvolací dôvod sa týkal porušenia práva žalovanej na spravodlivý proces a inej vady, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, pričom v zásade v tejto odvolacej námietke žalovaná napádala náležite neodôvodnenie rozsudku a tým aj jeho nepreskúmateľnosť. Druhá odvolacia námietka spočívala v nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil nezavinenie si väzby a trestného stíhania žalobcom. Tretia odvolacia námietka žalovaného spočívala v nesprávne identifikovanej sume za náhradu nemajetkovej ujmy teda priznanie tejto sumy v peniazoch a primeranosť výšky tejto náhrady, pričom podstatou tejto časti odvolacej námietky bola skutočnosť, že priznanú sumu 8.000,- eur ako náhradu nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia nerozdelil a zároveň neposúdil samostatne pre väzbu a pre trestné stíhanie. Štvrtá odvolacia námietka spočívala v technickom charaktere a žalovaná napádala výrok o trovách konania primárne z dôvodu, že sa jedná o výrok závislý.

21. Po vyhodnotení všetkých štyroch odvolacích námietok možno konštatovať, že dôvodnou bola prvá a tretia odvolacia námietka. Uvedené odvolacie námietky sú dôvodné a zároveň sú postačujúce pre zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dôvodu, že ohľadne priznania sumy 8.000,- eur spolu s príslušenstvom je rozhodnutie súdu prvej inštancie náležite neodôvodnené a zároveň možno konštatovať aj jeho nepreskúmateľnosť. Z obsahu odôvodnenia je zrejmé, že súd prvej inštancie v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia nešpecifikoval aká jej časť zo sumy 8.000,- eur pripadá pre saturáciu za väzbu a aká časť z tejto sumy pripadá za saturáciu pri trestnom stíhaní. Tu je potrebné konštatovať, že sa jedná o dva rôzne a odlišné hmotnoprávne tituly, ktoré v zásade vždy vychádzajú z rozličných skutkových okolností. Samostatne tak nutné hodnotiť skutkové okolnosti pre väzbu a samostatne je nutné hodnotiť okolnosti k dĺžke, priebehu a následkom trestného stíhania. Z tohto pohľadu možno konštatovať, že ohľadne priznanej sumy 8.000,- eur sa rozhodnutie súdu prvej inštancie javí ako nedostatočne odôvodnené a zároveň nie je možné odvolacím súdom vykonať jeho dôsledný prieskum, čo zakladá odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Táto skutočnosť už sama o sebe je dostačujúcim dôvodom pre zrušenie napadnutého rozsudku.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené tak nebolo z pohľadu odvolacieho súdu sa potrebné zaoberať ďalšími odvolacími námietkami teda námietkou ohľadne neprihliadania na obsah repliky žalobcu, respektíve na nesprávne právne posúdenie veci čo do nezavinenia si väzby a trestného stíhania žalobcom.

23. V okolnostiach súdeného prípadu teda nebol súdom prvej inštancie v úplnosti vyhodnotený skutkový stav vyplývajúci z vykonaných dôkazov (samostatne ku väzbe a samostatne ku trestnému stíhaniu). Zisteným skutkovým stavom je pritom odvolací súd bez jeho doplnenia alebo zopakovania v odvolacom konaní viazaný. Odvolací súd rovnako uvádza, že vo veci realizované právne posúdenie na podklade nedostatočne vyhodnoteného skutkového stavu opomína zohľadnenie skutočností relevantných pre posúdenie prípadu a odvolateľka preto vo veci oprávnené namieta naplnenie ňou uvádzaných odvolacích dôvodov.

24. Vo svetle vyššie opísaného, preto odvolaciemu súdu neostávalo iné iba napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie s použitím ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie v zmysle ustanovenia § 391 CSP. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zároveň nadobudlo právoplatnosť čo do výroku II., kde súd prvej inštancie v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, a to z dôvodu, že proti uvedenému výroku nepodal odvolanie žalobca a žalovaný sa odvolal iba čo do výroku I. a III..

25. Úlohou súdu prvej inštancie bude po vrátení veci opätovne po hmotnoprávnej stránke posúdiť zostávajúci nárok žalobcu s tým ohľadom, že saturácia za väzbu a saturácia za trestné stíhanie predstavujú odlišné hmotnoprávne tituly a každý z týchto titulov vychádza z rozličných skutkových okolností. Rovnako sa pri týchto tituloch aplikujú odlišné právne východiská a oba majú rôzny, respektíve iný dopad na život žalobcu. Bude tak v prípade priznania nemajetkovej ujmy úlohou súdu prvej inštancie v rámci odôvodnenia rozhodnutia samostatne oddeliť priznanú sumu v odôvodnení svojho rozhodnutia na konkrétne vyčíslenú sumu pri saturácii za väzbu a konkrétne vyčíslenú sumu pri saturácii za trestné stíhanie, pričom každú z týchto súm bude potrebné v odôvodnení rozhodnutia samostatne oddeliť a vysporiadať sa pri nich samostatne a použiť aj odlišné právne východiská tak, aby bolo možné v prípade prieskumu rozhodnutia súdu prvej inštancie rozlíšiť priznanie výšky nemajetkovej ujmy za väzbu a nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie. V kontexte uvedeného sa zároveň súd prvej inštancie

zameria aj na rozhodovacu prax Krajského súdu v Prešove v kontexte otázky akú výšku náhrady škody je možné priznať človeku, ktorý bol vo väzbe viac ako rok, pričom následne bol spod obžaloby oslobodený. V tomto kontexte odvolací súd poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove napr. sp.zn. 3Co/5/2023, 1Co/44/2022, 3Co/40/2021, 17Co/12/2024.

26. V záujme eliminácie akýchkoľvek ďalších pochybení potenciálne vedúcich k vade nového rozhodnutia vezme súd prvej inštancie zreteľ na to, že v rozpore s právom na spravodlivý proces je, ak súd neposúdi podstatné skutkové tvrdenia a argumenty strán, nevyhodnotí dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, nedá odpoveď na podstatné právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany, t.j. s uplatnením nároku a obranou voči nemu v zmysle účelu odôvodnenia rozhodnutia ako to výstižne vyjadril Európsky súd pre ľudské práva v rozhodnutí z 1. júla 2003 *Suominen v/ Fínsko*, sč. č. 37801/97, § 37: „účelom odôvodnenia rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté“. Ústavný súd Slovenskej republiky taktiež uviedol, že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po využití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (sp.zn. III. ÚS 236/2014 z 1.apríla 2014).

27. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP), berúc do úvahy tu vyslovený názor odvolacieho súdu.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).